

Od mljekarskog naučnika traži se u Njemačkoj:

1. da je tjelesno i duševno zdrav, da je s uspjehom svršio više razrede pučke škole, da ima čitljiv rukopis, da potpuno vlada materinjim jezikom u pismu i govoru, da zna osnovne račune;

2. da je dobrog karaktera: pošten, savjestan, svijestan o svojoj odgovornosti, marljiv i pouzdan, nadalje:

a) da ima zdrava i dobra osjetila (za miris, okus, opip, da dobro čuje šumove i da razlikuje boje);

b) da je pažljiv, t. j. da je sabran, spretan, da umije raspodijeliti pažnju na više predmeta, da je u poslu izdržljiv, i da ima dobro pamćenje;

c) da ima smisla i razumijevanja za fizikalne, kemijske i biološke pojave i za tehničko kritično prosuđivanje;

d) da umije sastavljati radne osnove, t. j. da ima dar za organizaciju posla, pravilnu raspodjelu, shodnost raspodjele posla i dobar pregled;

e) da je okretan, brižljiv i brz u radu, t. j. da posjeduje sposobnost sigurne reakcije, okretnost i skladnost u radu s objema rukama, točnost i da radi s odgovarajućim tempom;

f) da ima smisla za čistoću.

Od mljekara zahtijeva se tjelesna izdržljivost i otpornost, jer se u mljekarstvu radi od rana jutra, u nedjeljama i blagdanima, pa u vlažnim prostorijama s promjenljivom toplinom. Radi toga treba da je: zdrav, jake tjelesne građe, zdravih ruku i nogu, zdravih dišnih organa i zdravog srca.

Iz mljekarskog zvanja treba isključiti ljude s padavicom, sa slabim vidom, koji se ne da ispraviti naočalima, koji imaju kilu i koji su neosjetljivi prema bojama, a zatim one, koji boluju od zaraznih bolesti, pa one, koji imaju gnojne rane i osipe, jer to može štetno djelovati na kakvoću mlijeka i mliječnih proizvoda (prenos zaraza).

Rukavina Lujo, Beograd

UNICEF — KAO STALNA MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA UJEDINJENIH NACIJA

(Nastavak)

KAKVI SU IZGLEDI DALJE POMOĆI

Sledeći programi

Kao naredni program pomoći računa se na izgradnju novih mlekara u Splitu sa 15.000 lit dnevnog kapaciteta, u Tuzli sa 15.000 lit i Titogradu sa 5.000 lit. Najavljen je dolazak UNICEF-ovih predstavnika i stručnjaka koji će na proleće ove godine skupa sa mlekarskim stručnjacima FAOa i naše zemlje obići područja pomenutih gradova i dati svoje mišljenje o uslovima za pomoć u podizanju novih mlekara. Gradovi Split i Tuzla predstavljaju dva velika potrošačka centra, od kojih se Tuzla zajedno sa tuzlanskim bazenom (Kreka, Banovići, Lukavac) naglo industrijski razvija i time neprestano raste potrošačko stanovništvo. Tako danas taj potrošački centar broji 53.396 stanovnika.

Neposredna okolina pomenutih potrošačkih centara ima uslova za uzgoj stočarstva. Tehničke poteškoće kojima treba naći najbolje rešenje jesu u tome što svako industrijsko naselje, ponaosob tuzlanskog bazena, sačinjava poseban potrošački centar na izvesnoj razdaljini jedan od drugoga, pa bi bilo potrebno da svaki imade svoju mlekaru potrebnog kapaciteta ili bi trebalo podići jednu mlekaru većeg kapaciteta u Tuzli, koja bi nakon pasterizacije upućivala mleko u pojedina naselja tuzlanskog bazena.

Kod Splita opet, problem snabdevanja kao potrošačkog centra od 75.377 stanovnika leži u udaljenosti proizvodnih područja mleka. Njegova neposredna okolina (osim sreza Sinj) pretstavlja veoma pasivno zaleđe. Zbog toga je Split upućen na snabdevanje mlekom sa udaljenih otkupnih područja (srez Gospić koji je udaljen oko 200 km od Splita).

Ovde se postavlja pitanje, kako i gde je najbolje podići mlekaru, da li u gradu Splitu većeg kapaciteta ili mlekaru u Gospiću, koja bi pasterizovanim mlekom snabdevala Split. Kod ovakvih slučajeva gde je proizvodna baza udaljena a prevoženje mleka se obavlja pod visokim dnevnim temperaturama (na primer u Iranu i Iraku) UNICEF sprovodi programe tako, da se mleko sakupljeno na terenu sterilizuje i tako transportuje u gradove za potrošnju. To bi u sadašnjim prilikama našeg mlekarstva bilo nešto novo, neispitano i veoma teško izvodljivo.

Sve ove probleme kako Tuzle tako i Splita razmotrit će stručna komisija koja će u tom cilju doputovati ovog proleća u zemlju i obići navedena područja. I nju će predstavljati predstavnici UNICEFa, FAO i naše zemlje.

Kod Titograda će ovaj pogon biti manjeg kapaciteta, više kao školski primer i začetak podizanja mlekarstva. To bi ujedno bila prva mlekara za pasterizaciju mleka u Crnoj Gori.

Dnevni kapaciteti mlekarske industrije i vrednost isporučene opreme od UNICEFa

POGONI	Pasteriza-	Prerada	Dolara
	cija		
	u tonama		
Zagreb, mlekara	120	—	145.290
Sarajevo, mlekara	50	—	65.370
Novi Sad, mlekara	50	—	71.470
Osijek, fabrika mleka u prahu	35	20	252.680
Županja, fabrika mleka u prahu	20	20	173.440
Murska Sobota	30	20	132.400
Banja Luka, mlekara	30	—	78.750
Zemun, mlekara	40	—	81.500
Beograd, mlekara	60	—	127.950
Skoplje, mlekara	50	—	109.840
Ljubljana, mlekara	50	—	53.060
Rijeka, mlekara	40	—	44.000
Novo Mesto, mlekara	20	10	25.500
Niš, mlekara	30	—	78.750
Prilep, mlekara	10	10	3.500
Kragujevac, mlekara	15	—	42.000
Institut za mlekarstvo	—	—	17.500
S v e g a :	650	80	1.503.000

Kad se potpuno završe pomenuti programi naša mlekarška industrija (zajedno sa kapacitetom mimo akcije pomoći UNICEFa koji iznosi oko 220 t) — raspolagaće dnevnim kapacitetom za pasterizaciju mleka od 870 tona. Kako u našoj zemlji računamo sa 1300 tona dnevno tržnoga viška koje neće moći niti biti sve prihvaćeno po mlekarškoj industriji i dato pasterizovano i zdravo u potrošnju, to iz toga proizlazi potreba za podizanjem novih manjih kapaciteta za pasterizaciju ili preradu manjim gradovima ili industriskim naseljima, gde se takođe oseća oskudica u zdravom mleku.

Sledeća tablica upoznaće nas sa ovim stanjem:

Prosečni dnevni tržni višak mleka	Maksimalni kapacitet za pasterizaciju mleka dnevno	Ostaje tržni višak prosečno dnevno nepasterizov. mleka
1300	870	430

Tako će uskoro Institut za mlekarstvo u sporazumu sa UNICEFom prići izradi novog 10. godišnjeg programa, koji će otprilike obuhvatiti sledeća mesta: Subotica, Šabac, Slavonski Brod, Karlovac, Maribor, Bitolj, Bijeljina, Zenica, Dubrovnik, Priština, Pula i sl.

Svake godine već prema našim investicionim mogućnostima, bi se zamolilo od UNICEFa pomoć za izgradnju nekoliko gradskih mlekarša.

U tom cilju upućeno je pismo svim Sekretarijatima za privredu narodnih republika i Udruženju mlekarških poduzeća NR Hrvatske, da pomognu i predlože Institutu za mlekarstvo koji bi gradovi došli u obzir. Kasnije bi se direktno kod svih gradova prišlo prikupljanju potrebnih podataka i na licu mesta utvrdile mogućnosti, uslovi i određivali prioritete.

Taj program bi verovatno našao primenu i za preradbene mlekarše.

Investicioni krediti u 1954. god.

Kako su novi privredni propisi o kreditiranju investitora putem konkursa kod Narodne banke pokazali veliku visinu potrebe u investicijama za izgradnju

Raspored investicija zajma

Mesto	u milionima din.			
	Zahtev u celini	za 1954 god.	za građevinu	za opremu
Banja Luka	255	80	60	20
Sarajevo	37	37	17	20
Murska Sobota	60	60	40	20
Novo Mesto	124	30	20	10
Rijeka	66	45	25	20
Beograd	78	30	20	10
Prilep	117	40	15	25
Niš	265	80	60	20
Zemun	250	60	40	20
Kragujevac	120	30	25	5
Ljubljana	250	80	30	50
Murska Bistrica	20	10	2	8
Svega :	1642	582	354	228

mlekarstva kroz pojačan interes gradova i sreskih odbora, Narodna banka nije mogla u ovoj godini dati svima investitorima traženi zajam. Zato je Institut za mlekarstvo u ovoj situaciji kreditiranja uzeo na sebe brigu da obezbedi prvenstveno investiciona sredstva onim investitorima iz t. zv. »namenskih kredita«, koji izvršavaju međunarodne obaveze naše zemlje.

Zbog toga će ostali investitori morati pričekati raspodelu investicionog zajma na sledeći konkurs ili tražiti zajam kod lokalnih organa, ili iduće godine.

Ovakav način osiguranja zajma investitorima traži stalno praćenje privrednih propisa i više veze i života sa privrednim ili društvenim organima — radnih kolektiva mlekarskih pogona. To se vidi i iz toga, što na primer Županja uopšte nije ove godine podnela tehnički i ekonomski elaborat za investicioni zajam iako sabirališta stoje u raznim fazama izgradnje nezavršene. Treba se pitati kako oni misle završiti, dok im se pomoć od UNICEFa stalno pruža, kako se to vidi i u četvrtom programu.

VIJESTI

RAZGOVOR S PROIZVOĐAČIMA I SABIRAČIMA MLIJEKA

Gradska mljekara Zagreb održala je 7. travnja 1954. sastanak s proizvođačima mlijeka u Dugom Selu. Poslovođa sabirališta u Dugom Selu drug Vuković Petar uvelike je pridonio, da su ovom sastanku prisustvovali gotovo svi proizvođači mlijeka u Dugom Selu (njih oko 100) i da je sastanak potpunoma uspio. Šef laboratorija Gradske mljekare Zagreb održao je predavanje o pravilnom rukovanju mlijekom i o faktorima, koji utječu na sastav i količinu mlijeka.

Nakon predavanja razvila se živa diskusija, u kojoj su sudjelovali: Lisičar Slavko, Potočki Josip, Svetec Draga, Krapec Bara, laborant sabirališta Pađen Milan, Potočki Zora, Švegovec Josip i ostali. U diskusiji su postavljena takova pitanja, iz kojih se dalo razabrati, da ovdje proizvođači mlijeka poznaju osnovne principe mljekarstva, a u tome im je, prema njihovom pričanju, dosta pomoglo »Mljekarstvo«. Ističem, da proizvođači mlijeka Dugog Sela predaju mlijeko dobrog sastava i dobre kvalitete i nikome ne pada ni na pamet, da ga patvori. Priznanje treba odati ne samo proizvođačima mlijeka nego i osoblju tamošnjeg sabirališta. Svi žele da se ovakovi sastanci na području njihova kotara nastave.

Sastanak sa sabiračima mlijeka na sabirnoj stanici Sv. Ivan Zelina bio je isto tako važan. Sastanku su prisustvovali gotovo svi sabirači s područja toga kotara, a zasluga je to i poslovođe Balen Nikole, koji ih je upozoravao na važnost sastanka.

Stručnjak Gradske mljekare Zagreb održao je tom prilikom predavanje o pravilnoj manipulaciji mlijekom i o ostalim faktorima koji utječu na kvalitetu mlijeka. U živoj diskusiji nakon predavanja sudjelovala je većina sabirača, koji su iznosili svoja iskustva iz rada s proizvođačima i upozoravali na nedostatke i nepravilnosti, koje ometaju njihov rad i pravilno rukovanje mlijekom. Na završetku sastanka osoblje sabirališta izrazilo je želju, da se ovakovi sastanci i u buduće održavaju, a uprava Gradske mljekare nastojat će, da njihovu želju što prije ispuni.

Gl.—Mi.

Molimo predplatnike lista »Mljekarstvo«, koji nisu dosad podmirili svoja dugovanja, da to odmah učine!
